

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

2019 var et rigtig godt år for planteavlsbedrifterne

Totaløkonomi: Både udbytter og priser lå over middel i 2019 - samtidig med at omkostningerne blev holdt nede.

Af Ove Lund, Seges

Årsregnskaberne for 2019 for de danske planteavlsbedrifter med heltidsbeskæftigelse afspejler et godt år sammenlignet med de seneste 10 år. Såvel bruttoudbytte som indtjening er i 2019 det højeste i perioden fra 2010 det højeste i perioden fra 2010 og frem til 2019.

Tabel 1 viser udviklingen i udvalgte regnskabsposter målt i løbende priser. Ikke siden 2012 har vi oplevet et lignende driftsresultat. Det skal dog bemærkes, at det dyrkede areal i gennemsnit samtidig er steget fra 180 ha i 2010 til 245 ha i 2019. Især i 2016 og 2018 var der problemer med indtjeningen for

planteavlerne. I 2016 skyldes det en høst under middel samtidig med lave priser på korn. I 2018 skyldes det meget lave udbytter efter en langvarig tørke - hvilket dog delvist blev opvejet af gode priser på afgrøderne.

I 2019 var både udbytter og priser over middel.

I takt med at bedrifterne bliver større og mere effektive, har det været muligt at holde de samlede omkostninger pr. ha på et uændret niveau. Dog med udsving i enkelte perioder.

Denne udvikling er godt hjulpet på vej af faldende finansieringsomkostninger, på trods af stigende gæld.

Figur 1 viser imidlertid en tendens til faldende omkostninger, hvis der korrigeres for antal ha og derefter for pristallets udvikling.

2019 resultaterne

Tabel 2 viser resultaterne for 2019 for de konventionelle planteavlsbedrifter opdelt efter antal

SEGES, Erhvervsøkonomi laver bl.a. også:

- Regnskabsanalyser og benchmarking
- Afgrødekalkuler
- Prisprognoser

Fakta

- I gennemsnit er 40 pct. af det dyrkede areal nu forpagtet. Det er en stigning fra 34 pct. i 2010.
- Omkostningerne pr. ha, og omregnet til faste priser, er faldende - samtidig med at det dyrkede areal i gennemsnit er steget 36 pct. de seneste 10 år.
- Flere specialafgrøder giver et højere bruttoudbytte og en højere indtjening pr. ha.

Tabel 2

Antal ha	Konventionel Økologi		Konventionel			
	0-100	100-300	300-600	600+		
Landbrugsareal, ha	246	228	73	177	415	772
- heraf forpagtet, ha	97	115	7	53	184	505
Areal med lerjord, %	57	46	63	61	59	39
Areal med højværdiafgrøder, % ¹	4,0	6,9	11,0	3,7	3,4	5,4
Totaløkonomi i 1.000 kr.						
Bruttoudbytte	4.009	2.893	1.714	2.838	6.285	12.631
Stykomkostninger	1.197	557	535	826	1.761	3.952
Dækningsbidrag	2.812	2.337	1.179	2.011	4.524	8.679
Kontante kapacitetsomkost.	1.371	1.059	686	975	2.104	4.301
Afskrivninger mv.	512	373	200	382	796	1.459
Resultat af primær drift	929	905	293	654	1.624	2.919
Afkoblet EU-støtte	549	533	168	404	915	1.676
Finansieringsomkostninger	757	790	132	479	1.352	3.119
Driftsresultat for ejerløn	721	649	329	579	1.187	1.476

1 Højværdiafgrøder er defineret som fabriksroer, spisekartofler, tidlige spisekartofler, læggekartofler, konsumært, grønsager, frugt, bær og andet gartneri.

2 Ejerløn mv. inderholder ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning.

Tabel 1

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landbrugsareal, ha	180	205	215	219	215	226	223	227	229	245
- heraf forpagtet ha	61	64	72	88	79	89	76	85	86	99
Hkg kerne i korn pr. ha ¹	62	62	66	67	68	68	61	67	49	70
Totaløkonomi i 1.000 kr.										
Bruttoudbytte	2.831	2.558	3.369	3.195	3.415	3.440	3.155	3.258	3.265	3.932
Stykomkostninger		851	847	905	1.010	1.049	1.098	996	1.001	1.153
Dækningsbidrag	2.150	2.395	2.333	2.405	2.390	2.056	2.262	2.262	2.264	2.779
Kontante kapacitetsomkostninger		1.084	1.081	1.150	1.252	1.255	1.264	1.160	1.280	1.349
Afskrivninger mv.	365	346	405	423	458	472	528	495	494	502
Resultat primær drift	710	955	787	694	664	265	607	490	490	927
Afkoblet EU-støtte	435	472	524	518	523	537	509	503	511	548
Finansieringsomkostninger	822	760	851	766	771	788	727	717	708	759
Driftsresultat for ejerløn	195	241	715	557	446	413	47	393	294	716

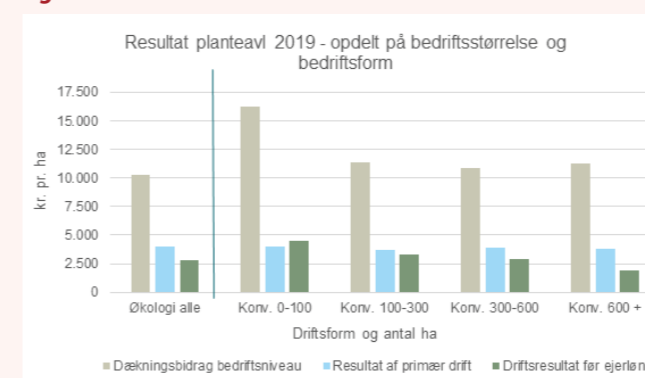
1 Udbytte vægtes efter dyrket areal i vårbyg, vinterbyg, vårhvede, vinterhvede, rug, triticale og havre.

2 Ejerløn mv. inderholder ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning.

Figur 1

Figur 2

2019 blev det bedste år for konventionelle heltids-planteavlsbedrifter i de sidste 10 år. Især bedrift med specialafgrøder klarede sig godt.

ha - sammen med de økologiske planteavlsbedrifter.

Begge driftstyper og størrelsesgrupper opnåede positive resultater i 2019.

Figur 2 viser dækningsbidrag og resultater pr. ha. det ses, at bedrifterne under 100 ha opnået et væsentligt højere dækningsbidrag end de større bedrifter. Det skyldes, at disse bedrifter i gennemsnit har højværdiafgrøder på 11 pct. af arealet mod kun omkring fire pct. i gennemsnit på de større bedrifter.

Til gengæld følger omkostningerne pr. ha med opad så den store forskel i dækningsbidraget pr. ha reduceres. Der opnås dog stadig et væsentligt bedre driftsresultat for ejerløn pr. ha på de mindste bedrifter.

Indtjeningen på de økologiske bedrifter ligger på niveau med gennemsnittet af de konventionelle bedrifter. Både hvad angår samlet indtjening og indtjening pr. ha.